

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์
Weekly Epidemiological Surveillance Report, Thailand

ปีที่ 40 ฉบับที่ 34 : 4 กันยายน 2552

Volume 40 Number 34 : September 4, 2009

สำนักโรคติดต่อวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

มาตรฐานงานระบาดวิทยาโรคติดต่อสู่การเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ

บทความพิเศษ

ในมาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ

(Disease and Health Hazard Surveillance in Health Organization Accreditation Standards)

✉ ladarat@health.moph.go.th

ลดารัตน์ ผาตินาวิน Ladarat Phatinawin

ความเป็นมา

การเดินทางที่สะดวกรวดเร็วและมีปริมาณเพิ่มขึ้นมากในโลกยุคไร้พรมแดนทำให้การแพร่ระบาดของโรคเกิดขึ้นได้ง่ายรวดเร็ว และในวงกว้าง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาการเฝ้าระวังสอบสวน ควบคุม โรคของหน่วยงานทุกพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพเท่าเทียมกัน เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อการเกิดโรคในพื้นที่อื่นๆ ซึ่งยากต่อการควบคุมและก่อให้เกิดความสูญเสียชีวิต รวมทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ไม่สามารถประมาณได้ ประกอบกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทยและการปฏิรูประบบสุขภาพ ทำให้เรื่องของระบบมาตรฐานเป็นกระแสหลักของการแข่งขันเพื่อการพัฒนาในทุกวงการทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าหรือผู้บริโภค การปฏิรูประบบสุขภาพด้านการควบคุมและป้องกันโรค จึงมุ่งสร้างความเข้มแข็งของระบบการเฝ้าระวังโรคและปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ทั้งโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ รวมทั้งพัฒนากลไกควบคุมโรคระดับชาติ ซึ่งสามารถตอบสนองต่อการควบคุมและป้องกันโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินงานพัฒนามาตรฐานการเฝ้าระวังโรค

ภายใต้การปรับเปลี่ยนระบบบริการสุขภาพสู่นโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า สำนักโรคติดต่อวิทยาจึงได้จัดทำตัวชี้วัดโครงสร้างและการรายงานโรคในรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา รวมทั้งบทบาทหน้าที่และแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานแต่ละระดับ เพื่อความเข้าใจและปฏิบัติตรงกันในการดำเนินงานเฝ้าระวังสอบสวนโรคตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545 ดำเนินการศึกษาคความเหมาะสมและเป็นไปได้ของตัวชี้วัดและโครงสร้างดังกล่าวในหน่วยงานระดับสถานีนามัย สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาล และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โดยสุ่มเลือก 4 จังหวัด รวมทั้งปรึกษาหารือรับฟังข้อคิดเห็นในการประชุมเจ้าหน้าที่ระบาดวิทยาทั่วประเทศระหว่างวันที่ 3-7 มีนาคม 2546

ปีงบประมาณ 2547 กรมควบคุมโรคได้ปรับใช้กลไกวิธีการคลังสุขภาพ และแนวทางการพัฒนาและรับรองคุณภาพบริการในการขึ้นและกำกับกระบวนการควบคุมโรคในสถานบริการในระดับต่างๆ โดยกำหนดให้ตัวชี้วัด “ร้อยละของลูกค้า

สารบัญ

◆ จากมาตรฐานงานระบาดวิทยาโรคติดต่อสู่การเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ ในมาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ	565
◆ สถานการณ์การติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิดเอ (เอช 1 เอ็น 1) 2009 ในหญิงตั้งครรภ์ ประเทศไทย เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2552	569
◆ สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสซิกาในกุนยา ข้อมูล ณ วันที่ 25 สิงหาคม 2552	571
◆ สรุปการตรวจข่าวของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 34 ระหว่างวันที่ 23-29 สิงหาคม 2552	573
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์ที่ 34 ระหว่างวันที่ 23-29 สิงหาคม 2552	575

เป้าหมายที่ดำเนินงานได้ตามมาตรฐานที่กรมควบคุมโรคกำหนด” เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดหลัก สำนักงานระบาดวิทยาจึงได้นำตัวชี้วัดที่จัดทำไว้มาพัฒนาต่อเนื่องเป็นมาตรฐานงานระบาดวิทยาโรคติดต่อ รวมทั้งจัดทำแนวทางและวิธีการประเมินมาตรฐาน และประชาสัมพันธ์รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาพันธมิตรด้านระบาดวิทยาทั่วประเทศระหว่างวันที่ 22 – 26 ธันวาคม 2546 มาตรฐานงานระบาดวิทยาโรคติดต่อที่จัดทำมีการเผยแพร่ไปยังหน่วยงานเครือข่ายทุกแห่งทุกระดับทั่วประเทศเพื่อให้หน่วยงานเครือข่ายมีเป้าหมายการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน (มาตรฐานงานระบาดวิทยาโรคติดต่อด้านการเฝ้าระวังโรค การสอบสวนโรค และการพัฒนาเครือข่าย 15 ตัวชี้วัดสำหรับหน่วยงาน 5 ระดับ ได้แก่ สถานีอนามัย สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานป้องกันควบคุมโรค) และมีการประเมินมาตรฐานของหน่วยงานเครือข่ายทุกระดับทั่วประเทศตั้งแต่ปีงบประมาณ 2547 เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพการเฝ้าระวังโรคซึ่งจะส่งผลให้การควบคุมป้องกันโรคประสบผลสำเร็จด้วยดี

ผลจากการประเมินมาตรฐานงานระบาดวิทยาโรคติดต่อของหน่วยงานเครือข่ายตั้งแต่ พ.ศ.2547 ถึง 2549^{2, 3, 4} พบว่ามีทั้งตัวชี้วัดที่มีคุณภาพดีและไม่ดีเท่าที่ควร เช่น

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน	นายแพทย์ประยูร กุณาศล
นายแพทย์รัชช ชาญนิโยธิน	นายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ
นายแพทย์คำนวณ อึ้งชูศักดิ์	นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
นายของอาจ เจริญสุข	ว่าที่ ร.ต. ศิริชัย วงศ์วัฒนไพบูลย์

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : นายแพทย์ภาสกร อัครเสวี
บรรณาธิการวิชาการหลัก : นายแพทย์ธนรักษ์ ผลิพัฒน์

กองบรรณาธิการดำเนินงาน

พงษ์ศิริ วัฒนาสุรศักดิ์	บริมาศ ศักดิ์ศิริสัมพันธ์
สุเทพ อุทัยฉาย	อรพรรณ สุภาพ
สิริลักษณ์ รัชชิวรงค์	น.สพ.ธีรศักดิ์ ชักนำ
ลัดดา ลิขิตยั้งวรา	สมาน สยมภูจินันท์
สมเจตน์ ตั้งเจริญศิลป์	ประเวศน์ เข้มชื่น
อัญชานา วากัส	วรรณศิริ พรหมโชติชัย
นงลักษณ์ อยู่ดี	กฤตติกานต์ มาท้วม
พูนทรัพย์ เปี่ยมณี	สมหมาย อิมขลิบ

ฝ่ายศิลป์ ประมวล ทุมพงษ์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ บริมาศ ศักดิ์ศิริสัมพันธ์

- มีการตรวจสอบและแจ้งข่าวการระบาดค่อนข้างเร็ว โดยระดับ สสจ. ได้รับแจ้งข่าวการระบาดทันเวลาร้อยละ 70.73
- มีการสอบสวนผู้ป่วยเฉพาะรายค่อนข้างมาก โดยมีความครบถ้วนในระดับ รพศ./รพท. และ รพช. ร้อยละ 70.16 และ 51.23 ตามลำดับ
- การสอบสวนการระบาดยังมีน้อยเพียงร้อยละ 46.86, 21.01 และ 14.87 ที่ระดับ สสจ., รพศ./รพท. และ รพช. ตามลำดับ
- พบความครอบคลุมของหน่วยงานที่ส่งรายงานผู้ป่วยโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง (หน่วยงานที่ส่งรายงานต่อเนื่องกันอย่างน้อย 3 เดือน) ทั้งระดับจังหวัดและอำเภอ มีเพียงร้อยละ 53.82 และ 60.72 ตามลำดับ
- การรายงานผู้ป่วยในระบบเฝ้าระวังยังค่อนข้างช้า พบความทันเวลาของการรายงานผู้ป่วยโรคติดต่อที่เฝ้าระวังทุกระดับค่อนข้างต่ำเพียงร้อยละ 39.29–56.89

การกำหนดให้มีการประเมินมาตรฐานงานระบาดวิทยาโรคติดต่อแม้จะทำให้หน่วยงานเครือข่ายเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการเฝ้าระวังและสอบสวนโรคมากขึ้น แต่ก็พบปัญหาหลายประการเช่น

- คุณภาพการประเมินของแต่ละหน่วยงานไม่อยู่ในระดับเดียวกัน ทำให้ผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือแตกต่างกัน
- ไม่เกิดกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องของการเฝ้าระวังสอบสวนโรค
- ไม่มีการประเมินตนเอง ก่อนที่จะรับการประเมินจากภายนอก
- ไม่ได้มุ่งเน้นความพอใจของลูกค้า

บทเรียนจากการประเมินมาตรฐานงานระบาดวิทยาโรคติดต่อหลายปีพบว่าการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนควรเกิดจากแรงจูงใจและการเรียนรู้ร่วมกัน โรงพยาบาลเป็นหน่วยงานแรกที่สำคัญในการตรวจพบโรคและความผิดปกติต่างๆ แต่งานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคในโรงพยาบาลถูกจัดความสำคัญอยู่ในลำดับท้ายๆ บุคลากรไม่ค่อยมีแรงจูงใจในการพัฒนาคุณภาพประสิทธิภาพของงาน จึงต้องกระตุ้นให้โรงพยาบาลทุกแห่งสนใจพัฒนาการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพให้เหมาะสมตามสภาพปัญหาและมีคุณภาพได้มาตรฐานรวมทั้งใช้ประโยชน์ในหน่วยงานเอง ซึ่งทุกโรงพยาบาลต้องการได้รับการรับรองคุณภาพจากสถาบันที่น่าเชื่อถือ จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาการเฝ้าระวังโรคของโรงพยาบาลตามแนวทางโรงพยาบาลคุณภาพของสถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล (พรพ.) สำนักงานระบาดวิทยาจึงได้ยกร่าง

มาตรฐานการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพตามแนวทางของมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพเสนอคณะทำงาน และได้รับการบรรจุเป็นระบบงานสำคัญของโรงพยาบาลในมาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ ฉบับเฉลิมพระเกียรติฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ตั้งแต่ พ.ศ.2549 การผลักดันให้การเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพเป็นหนึ่งในระบบงานสำคัญของการรับรองคุณภาพโรงพยาบาล (HA) นอกจากนี้จะเป็นการยกระดับหน่วยงานให้มีภาพลักษณ์ที่ดี ได้รับความนิยมนิยมชมชอบจากผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแล้วยังช่วยให้เกิดความมั่นใจในประสิทธิภาพการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ รวมทั้งการสอบสวนควบคุมโรคของหน่วยงานในระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศ

มาตรฐานการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพในมาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ¹

การเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ (DHS)

องค์กรสร้างความมั่นใจว่าการติดตามเฝ้าระวังเพื่อค้นหาการเกิดโรคและภัยสุขภาพที่ผิดปกติอย่างมีประสิทธิภาพ และดำเนินการสอบสวนควบคุมโรคไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดได้

ก. การบริหารจัดการและทรัพยากร

(1) มีนโยบายเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพครอบคลุมทุกพื้นที่ที่ให้บริการแก่ผู้ป่วย บุคลากร และประชาชน

(2) มีแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ¹³⁵ที่ชัดเจน สอดคล้องกับปัญหาโรคและภัยสุขภาพในพื้นที่

(3) มีระบบในการกำกับดูแล กำหนดนโยบายและมาตรการวางแผน ประสานงาน¹³⁶ ติดตามประเมินผล¹³⁷ และปรับปรุงกระบวนการเฝ้าระวัง

(4) มีบุคลากรที่มีความรู้และทักษะ ทำหน้าที่เฝ้าระวังและสอบสวนโรค ในจำนวนที่เหมาะสม¹³⁸

(5) มีงบประมาณและทรัพยากรอื่นๆ ที่เพียงพอ มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สำหรับการเฝ้าระวัง สอบสวน และควบคุมโรคอย่างมีประสิทธิภาพ

(6) มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ในด้านแนวคิด นโยบาย แผน และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพสำหรับบุคลากรในโรงพยาบาลทุกระดับ

¹³⁵ แผนปฏิบัติการควรได้จากการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งในการวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และการจัดลำดับความสำคัญ

¹³⁶ การประสานงาน ครอบคลุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกองค์กร

¹³⁷ การติดตามประเมินผล ควรพิจารณาผลลัพธ์ต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย: ความเป็นปัจจุบันของสถานการณ์โรคสำคัญที่เฝ้าระวัง, ความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลที่เฝ้าระวัง, การใช้ประโยชน์ข้อมูลเฝ้าระวังเพื่อเฝ้าระวังหรือปรับเปลี่ยนมาตรการควบคุมป้องกันโรค, ความทันต่อสถานการณ์ในการสอบสวนโรคสำคัญ, ความสามารถในการหยุดยั้งการเกิดผู้ป่วยรายใหม่

¹³⁸ จำนวนบุคลากรที่ทำหน้าที่เฝ้าระวัง เหมาะสมกับจำนวนประชากรในพื้นที่รับผิดชอบ หรือจำนวนเตียงของโรงพยาบาล

ข. การเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลเฝ้าระวัง

(1) มีการเฝ้าระวังโรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อและปัญหาสุขภาพอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง เหมาะสมกับสภาพปัญหาของพื้นที่องค์กร และตามที่กฎหมายหรือกระทรวงสาธารณสุขกำหนด

(2) ผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้อง เช่น แพทย์ พยาบาล ผู้ปฏิบัติงานการตรวจทางห้องปฏิบัติการ มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ

(3) มีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบัน ครบถ้วน ถูกต้อง ทันเวลา และเปรียบเทียบกับข้อมูลที่มีอยู่เดิมได้

(4) มีการวิเคราะห์ เปรียบเทียบ แปลความหมายข้อมูลการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยใช้วิธีการทางระบาดวิทยา

(5) มีการค้นหาการเพิ่มที่ผิดปกติหรือการระบาดของโรค¹³⁹ ทั้งจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเฝ้าระวัง รับทราบข้อมูลจากบุคลากรทางคลินิก และทบทวนรายงานผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการอย่างสม่ำเสมอ

(6) มีการติดตามเฝ้าดูสถานการณ์และแนวโน้มของโรคที่เฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน

(7) มีการคาดการณ์แนวโน้มการเกิดโรคที่สำคัญ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนป้องกันควบคุมโรค

¹³⁹ การระบาด มีความหมายเป็น 2 ลักษณะ

(1) **Epidemic** หมายถึง การเกิดโรคมกผิดปกติเกินกว่าจำนวนที่เคยมีในช่วงระยะเวลาเดียวกันของปีก่อน (mean + 2 S.D.) มักเกิดกับโรคที่พบบ่อยๆ เป็นโรคประจำถิ่น เช่น การระบาดของโรคหัด

(2) **Outbreak** หมายถึง โรคที่มีผู้ป่วยตั้งแต่ 2 รายขึ้นไปในระยะเวลาอันสั้น หลังจากร่วมกิจกรรมด้วยกันมา

(common activity) มักเกิดกับโรคที่พบประปราย แต่จำนวนไม่มาก (sporadic disease) เช่น การระบาดของอาหารเป็นพิษ ในกรณีที่เป็นโรคติดต่ออันตรายซึ่งไม่เคยเกิดขึ้นในชุมชนนั้นมาก่อน หรือเคยเกิดมานานแล้วและกลับเป็นอีก ถึงแม้มีผู้ป่วยเพียง 1 รายก็ถือว่าเป็นการระบาด

ค. การตอบสนองต่อการระบาดของโรคและภัยสุขภาพ

- (1) มีทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) จากสาขาวิชาชีพทำหน้าที่ตอบสนองต่อการระบาดของโรคและภัยสุขภาพ
- (2) มีแผนการตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉินด้านสาธารณสุข และมีการเตรียมพร้อมในการรองรับตลอดเวลา
- (3) มีการกำหนดมาตรการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพที่จำเป็น เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค
- (4) มีช่องทางและบุคลากรที่สามารถรับรายงานผู้ป่วยหรือภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขจากบุคลากรทางคลินิกตลอด 24 ชั่วโมง
- (5) มีการดำเนินการสอบสวนผู้ป่วยเฉพาะราย เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคอย่างทันที่
- (6) เมื่อมีการระบาดเกิดขึ้น ทีมผู้รับผิดชอบในการสอบสวนควบคุมโรคมีทรัพยากรและอำนาจในการสืบค้นและใช้มาตรการควบคุมที่เหมาะสมอย่างรอบด้านและทันกาล
- (7) มีการสอบสวนการระบาด เหตุการณ์ผิดปกติ การป่วยเป็นกลุ่มก้อน หรือพบแนวโน้มที่บ่งบอกว่าอาจมีการระบาด เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคในวงกว้างอย่างทันที่
- (8) มีการแจ้งเตือนการเกิดโรคและภัยสุขภาพไปยังชุมชนส่วนราชการ และองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างทันเวลา

ง. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและเตือนภัย

- (1) มีการจัดทำรายงานสถานการณ์โรคและภัยสุขภาพที่ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับโรคและภัยสุขภาพที่เฝ้าระวังการระบาด และการดำเนินการสอบสวนควบคุมโรค
- (2) มีการรายงานโรคไปยังสถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อกอนามัยระหว่างประเทศ และกฎข้อบังคับอื่นๆ
- (3) มีการเผยแพร่สารสนเทศการเกิดโรคและภัยสุขภาพที่เป็นปัจจุบันไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสื่อสาธารณะ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อการวางแผนป้องกันและควบคุมโรค

ความคาดหวังต่อการพัฒนางานเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพสู่มาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ

- มีโครงสร้างงานระบาดวิทยาในโรงพยาบาลศูนย์ทั่วไป (ปลัดกระทรวงเห็นชอบ 14 กพ. 51 มอช กพร. ดำเนินการ)
- มีการพัฒนาระบบเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพตามสภาพปัญหาของพื้นที่ เนื่องจากมาตรฐานดังกล่าวครอบคลุมทั้งโรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อ โรคอุบัติใหม่ และภัยสุขภาพอื่นๆ ที่คุกคามสุขภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ระบบบริการสุขภาพของประเทศมีความไวในการตรวจจับความผิดปกติและตอบสนองต่อการระบาดอย่างมีประสิทธิภาพ

- การเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพประสบความสำเร็จตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศ
- ประชาชนและชุมชนทั่วประเทศมีความปลอดภัยจากโรคและภัยสุขภาพ

ก้าวต่อไปของการพัฒนางานเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพของโรงพยาบาล

สำนักกระบวนวิชาในฐานะที่เป็นศูนย์กลางการเฝ้าระวังโรคระดับประเทศ ผู้เขียนเห็นว่าควรมีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรและเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนโรงพยาบาลในการพัฒนาการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพ และร่วมกับสำนักงานป้องกันควบคุมโรคกระตุ้นการพัฒนาคุณภาพการเฝ้าระวังโรคของโรงพยาบาลผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การสนับสนุนทางวิชาการ การประเมินภายในเพื่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการอย่างต่อเนื่องและเตรียมความพร้อมก่อนการประเมินรับรองคุณภาพโรงพยาบาลจากสถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล เป็นต้น ทั้งนี้โรงพยาบาลควรทำความเข้าใจมาตรฐานและเป้าหมายให้ชัดเจน เพื่อจัดระบบการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบต่องสังคม ให้มีความสำคัญกับประชาชนผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งใช้มาตรฐานเป็นแนวทางในการพัฒนางานส่วนสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีส่วนได้ส่วนเสียเช่นกัน ควรมีบทบาทในการสนับสนุน ส่งเสริม และร่วมมือในการดำเนินงานเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพของโรงพยาบาลด้วย

เอกสารอ้างอิง

1. ลดาวัลย์ ผาดินาวิน, รุ่งนภา ประสานทอง และ วรณา หาญชาวีวรกุล (บรรณาธิการ). มาตรฐานงานระบาดวิทยาโรคติดต่อ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์; 2548.
2. ลดาวัลย์ ผาดินาวิน และสมาน สุขุมภูรุจินันท์. ผลการประเมินมาตรฐานงานระบาดวิทยาโรคติดต่อ พ.ศ.2547. วารสารควบคุมโรค 2548; 31: 175-83.
3. ----- . ผลการประเมินมาตรฐานงานระบาดวิทยาโรคติดต่อ พ.ศ.2548. สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค, 2548. (อัครานา)
4. ----- . ผลการประเมินมาตรฐานงานระบาดวิทยาโรคติดต่อ พ.ศ.2549. สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค, 2549. (อัครานา)
5. สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล. มาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ ฉบับเฉลิมพระเกียรติฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี (ฉบับ update 2008). [Online]. Available from URL:<http://www.ha.or.th/DATAUPDOWN/HAHPHStandardF8.pdf>.